

Załącznik
do Uchwały nr 2/2016/2017
Rady Rodziców PZS w Suskowitz
z dnia 28.09.2016 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI

Publicznego Gimnazjum
w Suskowitz
na rok szkolny 2016/2017

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r., poz. 977 ze zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r., poz.1249)

Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 61, poz. 624, ze zm.)

PROGRAM PROFILAKTYKI

W PUBLICZNYM GIMNAZJUM W SUSKOWOLI

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym szkoły ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły, ich rodziców oraz nauczycieli.

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmocnienie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

Szkolny Program Profilaktyki jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, wymagania rodziców oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska.

Poziomy profilaktyki

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia (Z. Gaś, 1997).

Zapobieganie zachowaniom ryzykownym może dokonywać się na różnych poziomach. W związku z tym wyróżnia się profilaktykę pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia:

Profilaktyka pierwszego stopnia, zwana uniwersalną, to działanie mające na celu: z jednej strony - promocję zdrowia i przedłużenie życia człowieka, zaś z drugiej zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcyjnych. Równie ważne jest dostarczanie rzetelnych informacji, dostosowanych do specyfiki odbiorców. Może być kierowana do wszystkich uczniów.

Działalność w zakresie profilaktyki uniwersalnej obejmuje:

- 1) promowanie i wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju;
- 2) promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- 3) ograniczanie zachowań ryzykownych;
- 4) informowanie o skutkach zachowań ryzykownych i wynikających z nich zagrożeniach;
- 5) wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- 6) nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- 7) zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów.

Profilaktyka drugiego stopnia, zwana selektywną, ma na celu ujawnianie osób z grupy ryzyka dysfunkcyjności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń).

Działalność w zakresie profilaktyki selektywnej obejmuje:

- 1) działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- 2) wspieranie uczniów będących w wyższym stopniu narażenia na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) współpracę ze specjalistami;
- 4) poradnictwo rodzinne;
- 5) zajęcia socjoterapeutyczne.

Profilaktyka trzeciego stopnia, zwana wskazującą, rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu, z jednej strony - przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej - umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją powrotu do społeczeństwa, prowadzenia w nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii (Z. Gaś 1997).

Działalność w zakresie profilaktyki wskazującej obejmuje:

- 1) wspieranie uczniów u których rozpoznano występowanie zachowania ryzykownego;
- 2) współpracę ze specjalistami;
- 3) współpraca z instytucjami;
- 4) poradnictwo rodzinne.

Cele główne programu:

1. Przeciwdziałanie agresji i przemocy w środowisku szkolnym.
2. Przeciwdziałanie dyskryminacji.
3. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
4. Promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania.
5. Zapobieganie demoralizacji.

Cele szczegółowe:

1. Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.
2. Oparcie wychowania w szkole o wartości chrześcijańskie.
3. Upowszechnianie znajomości prawa i zasad przestrzegania go.
4. Działania mające na celu zapobieganie i minimalizację zjawiska uchylania się od dopełniania obowiązku szkolnego wśród uczniów.
5. Zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.
6. Kształtowanie pożądanych wzorców zachowania się i postaw akceptowanych społecznie.
7. Uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów.
8. Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
9. Krzewienie wśród uczniów zasad samorządności i demokracji.
10. Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji.
11. Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi.
12. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
13. Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza.
14. Wskazywanie wartościowych rozrywek i sposobów spędzania czasu wolnego.
15. Opieka psychologiczno – pedagogiczna nad uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

16. Zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji udzielających pomocy w sytuacjach problemowych.

Program profilaktyki uwzględnia następujące działania:

- 1) informacyjne;
- 2) edukacyjne;
- 3) integracyjne;
- 4) wdrażające ustalone umiejętności;
- 5) interwencyjne.

Diagnoza środowiska

W środowisku szkolnym przeprowadzono diagnozę, do której wykorzystano:

- rozmowy z nauczycielami, wychowawcami, pracownikami szkoły, rodzicami i uczniami;
- kwestionariusz ankiety;
- rozmowy z policjantami, asystentami rodziny, pracownikami GOPS i PP-P;
- obserwacje środowiska uczniowskiego;
- analizę dokumentacji szkolnej.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że:

- środowisko uczniowskie nie stwarza poważniejszych problemów wychowawczych,
- nie zdiagnozowano uzależnionych ani zażywających narkotyki, NSP;
- zdarzają się przypadki palenia papierosów;
- wszyscy uczniowie realizują obowiązek szkolny, chociaż pojawiają się pojedyncze dni wolne, w których uczeń przebywa poza kontrolą rodziców oraz ucieczki z wybranych godzin lekcyjnych (wagary);
- nieliczni uczniowie w rozmowie z rówieśnikami używają wulgaryzmów;
- agresja jest zjawiskiem sporadycznym – zdarzają się bójki pomiędzy uczniami, ale są one wynikiem konfliktów mających charakter ko incydentalny;
- wśród uczniów występuje problem niewłaściwego odżywiania się i małej aktywności fizycznej;
- zdecydowana większość społeczności uczniowskiej nie ma problemów z akceptacją i tolerancją innego kolegi, koleżanki.

Zadania do realizacji oraz szczegółowy harmonogram działań profilaktycznych:

1. Działania skierowane do uczniów

CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIE-DZIALNI	TERMI-NY REALI-ZACJI
Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.	Szkoła jako miejsce budowania prawidłowych relacji społecznych, wspólnoty i wzajemnej akceptacji.	Integracja zespołów klasowych. Organizowanie imprez i uroczystości integrujących środowisko szkolne. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych.	Wychowawcy nauczyciele przedmiotów	Cały rok

	Zwiększanie świadomości uczniów na temat powstawania przejawów i skutków dyskryminacji .	Pogadanki, indywidualne rozmowy z uczniami.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok
	Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich działalności w wolontariacie.	Organizowanie na terenie szkoły działań wolontariatu. Działalność szkolnego koła CARITAS. Współpraca z Parafią św. Idziego w Suchej.	Pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele religii	Cały rok
	Integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów: - odmiennych kulturowo, - z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych.	Pogadanki na lekcjach wychowawczych. Kultywowanie w szkole tradycji. Udział w imprezach, wycieczkach, itp.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok
Kształtowanie w uczniach chrześcijańskiej świadomości moralnej.	Prawda jako podstawowa i fundamentalna wartość.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele religii	Cały rok
	Budowanie właściwej relacji pomiędzy prawdą a wolnością.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele religii	Cały rok
	Wychowanie w szacunku dla sumienia człowieka jako istoty wolności.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele religii	Cały rok
	Odpowiednie postępowanie i traktowanie drugiego człowieka.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele religii	Cały rok
	Wskazywanie rodziny jako podstawowej komórki i wartości społecznej.	Tematyka lekcji wychowawczych. Lekcje religii.	Pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele religii nauczyciele	Cały rok
Propagowanie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go.	Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi działalność szkoły.	Pogadanki, indywidualne rozmowy z uczniami.	Pedagog szkolny, wychowawcy	IX 2016
	Krzewienie wśród uczniów wiedzy z zakresu praw dziecka i ucznia.	Pogadanki, analiza odpowiednich dokumentów.	Wychowawcy, nauczyciel WOS	Cały rok

	Spotkanie z policjantem: „Odpowiedzialność karna nieletniego”.	Prelekcja, pogadanki prowadzone przez pracowników policji.	Policja	III 2017
Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole.	Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych, społecznych i życiowych wśród uczniów (samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji).	Pogadanki prowadzone przez pedagoga szkolnego. Rozmowy indywidualne z uczniami. Tematyka lekcji wychowawczych.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok
	Kształtowanie u uczniów nawyku odpowiedniego reagowania na wszelkie przejawy agresji.	Rozmowy z uczniami, pogadanki prowadzone przez pedagoga szkolnego. Tematyka lekcji wychowawczych.	Pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy opiekun świetlicy, nauczyciele biblioteki.	X 2016
	Przekazanie uczniom podstawowych informacji o sposobach rozwiązywania konfliktów w grupie.	Tematyka lekcji wychowawczych.	Wychowawcy	X 2016
	Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym. Profilaktyka cyberprzemocy.	Pogadanki na lekcjach wychowawczych.	Wychowawcy, pedagog szkolny	XII 2016
Promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży.	Kształtowanie postaw związanych z prawidłowym odżywianiem.	Realizacja programu „Trzymaj formę”. Pogadanki na lekcjach wychowawczych.	Pielęgniarka, wychowawcy, pedagog szkolny	I-V 2017
	Właściwe odżywianie się i wpływ ruchu na zdrowie człowieka.	Realizacja programu „Trzymaj formę”. Pogadanki, zajęcia sportowe, lekcje wychowawcze.	Nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawca	I-V 2017

Zapobieganie uzależnieniom.	Zapoznanie uczniów z konsekwencjami spożywania środków uzależniających.	Prowadzenie pogadank, warsztatów, akcji informacyjnych dotyczących zachowań ryzykownych związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych, alkoholu i tytoniu.	Wychowawcy nauczyciele, pedagog	Cały rok
	Uczniowie znają pojęcie asertywności i potrafią skutecznie mówić „nie”.	Kształtowanie postaw asertywnych- pogadanki na lekcjach wychowawczych.	Pedagog szkolny, wychowawcy	III 2017
	Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką uzależnień.	Organizowanie corocznego konkursu wiedzy o uzależnieniach.	Pedagog szkolny	X-XI 2016
	Działania profilaktyczne odnoszące się do uzależnień od komputera, Internetu i gier wideo.	Pogadanki, akcje informacyjne, gazetki ścienne.	Pedagog szkolny, wychowawcy	VI 2017
	Diagnoza zachowań ryzykownych związanych z uzależnieniami wśród uczniów.	Uczniowie w miarę potrzeb diagnozowani pod kątem występowania i intensywności zjawisk świadczących o zachowaniach ryzykownych.	Pedagog szkolny	IV-V 2017
Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.	Promowanie pozytywnych zachowań wśród uczniów.	Wskazywanie i nagradzanie wszelkich pozytywnych zachowań uczniów w różnych sytuacjach.	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok
Wskazywanie wartościowych rozrywek i sposobów spędzania czasu wolnego.	Racjonalne planowanie rozkładu dnia.	Uczniowie poznają sposoby racjonalnego planowania dnia, oraz budowania harmonogramu dnia.	Wychowawcy	IX 2017
	Promowanie wśród uczniów efektywnych form spędzania wolnego czasu.	Pogadanki i rozmowy w czasie lekcji wychowawczych. Organizacja w szkole: zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, imprez okolicznościowych.	Wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele	II 2017

	Powstanie szkolnego koła szachowego.	Nauka zasad gry w szachy, rozwianie zainteresowań i umiejętności uczniów.	D. Czyżewski I. Sutkowska	Cały rok
Działania mające na celu zapobieganie i minimalizację zjawiska uchylania się od dopełniania obowiązku szkolnego wśród uczniów.	Uczeń zna pojęcie „absencji” wie, jakie konsekwencje i zagrożenia wynikają z opuszczania zajęć lekcyjnych.	Lekcje wychowawcze pozwalające uczniowi zdobyć niezbędną wiedzę odnoszącą się do problematyki związanej z absencją.	Wychowawcy, pedagog szkolny	IX-X 2016
	Współpraca z policją, PCPR, GOPS, kuratorami sądowymi, asystentem rodziny.	Stały przekaz informacji, wspólne podejmowanie działań zaradczych.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Wg potrzeb
	Stały nadzór nad uczniami opuszczającymi zajęcia lekcyjne.	Monitorowanie frekwencji uczniów.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Raz w tygodniu
Krzewienie wśród uczniów zasad samorządności i demokracji.	Uczeń zna pojęcie „samorządności i demokracji”.	Odpowiednia tematyka lekcji wychowawczych. W szkole działa samorząd uczniowski oraz samorzady klasowe.	Wychowawcy, nauczyciele, opiekun samorządu uczniowskiego	Cały rok
Opieka psychologiczno – pedagogiczna nad uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Objęcie opieką psychologiczno – pedagogiczną uczniów posiadających szczególne potrzeby edukacyjne.	Udział uczniów w zajęciach dydaktyczno – wyrównawczych, rewalidacyjnych.	Pedagog szkolny, nauczyciele	Cały rok
		Dostosowanie wymagań wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia.	Nauczyciele	Cały rok
		Objęcie stałą opieką psychologiczną uczniów wymagających tej opieki.	Pedagog szkolny	Cały rok
		Współpraca z poradnią PP-P w Pionkach.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Wg potrzeb
Opieka nad uczniami uzdolnionymi i pragnącymi rozwijać swoje zainteresowania.	Objęcie opieką uczniów uzdolnionych i chcących rozwijać swoje zainteresowania.	Koła zainteresowań. Organizowanie i przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.	Pedagog szkolny, nauczyciele, wychowawcy	Cały rok

Pogłębianie wiedzy uczniów z zakresu bezpieczeństwa na wypadek zaistnienia kryzysowych sytuacji.	Przekazywanie informacji z zakresu zasad przebywania i korzystania z budynków użyteczności publicznej oraz zachowań w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych.	Pogadanki i rozmowy w czasie lekcji wychowawczych, zapoznanie z procedurami postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ucznia.	Pedagog szkolny, wychowawcy	Cały rok
--	---	--	-----------------------------	----------

2. Działania skierowane do rodziców

CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIE - DZIALNI	TERMI- NY REALI- ZACJI
Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.	Uwrażliwianie rodziców na problemy związane z brakiem akceptacji, dyskryminacją wśród uczniów.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych. Rozmowy indywidualne.	Wychowawcy, pedagog szkolny	Cały rok
Propagowanie wśród rodziców znajomości prawa i zasad przestrzegania go.	Zapoznanie rodziców z dokumentami określającymi działalność szkoły.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych.	Wychowawcy	IX 2016
Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole.	Informowanie rodziców uczniów dopuszczających się zachowań agresywnych o sytuacji dziecka oraz planowanie i podejmowanie działań wychowawczych.	Rozmowy indywidualne z rodzicami.	Wychowawcy pedagog szkolny	Cały rok
Promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia.	Udzielanie rodzicom informacji z zakresu zasad prawidłowego odżywiania oraz wpływu ruchu na zdrowy i właściwy rozwój dziecka.	Realizacja programu „Trzymaj formę”.	Pedagog szkolny	I 2017
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród uczniów związanych	Przekazywanie rodzicom informacji na temat środków odurzających i skutków ich zażywania.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych.	Wychowawcy pedagog szkolny	Cały rok

z uzależnieniami.	Informowanie o procedurach postępowania w przypadku zażycia przez ucznia substancji zabronionych.	Rozmowy na zebraniach z rodzicami i podczas dni otwartych.	Wychowawcy	Cały rok
	Pomoc rodzicom uczniów sięgających po substancję uzależniającą.	Rozmowy indywidualne z rodzicami.	Pedagog szkolny	Cały rok
Działania mające na celu zapobieganie i minimalizację zjawiska uchylania się od dopełniania obowiązku szkolnego wśród uczniów.	Stały kontakt z rodzicami uczniów uchylających się od obowiązku szkolnego.	Informowanie rodziców o ilości godzin opuszczonych przez ucznia. Współpraca mająca przynieść wymierne efekty wychowawcze.	Pedagog szkolny, wychowawca	Wg potrzeb

3. Działania skierowane do nauczycieli

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W OBSZARZE CELÓW	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMINY REALIZACJI
Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole.	Nauczyciel traktuje wszystkich uczniów stosując zasadę podmiotowości.	Szkolenie w zespołach.	Przewodniczący zespołów nauczycieli	IX 2016
	Uczniowie w żadnej sytuacji nie są dyskryminowani przez nauczycieli, innych pracowników szkoły i rówieśników.	Szkolenia w zespołach nauczycielskich i wychowawczych.	Nauczyciele i pracownicy szkoły	Według potrzeb
Kształtowanie w uczniach chrześcijańskiej świadomości moralnej.	Wzbogacanie wiedzy z zakresu oddziaływań wychowawczych opartych o wartości chrześcijańskie.	Szkolenia w ramach WDN.	nauczyciele	X 2016

Aktualizowanie i wzbogacanie wiedzy z zakresu prawa.	Poszerzanie wiedzy odnoszącej się do znajomości dokumentacji określającej pracę szkoły i postępowania na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, kontaktu ucznia z substancjami psychoaktywnymi.	Szkolenia w ramach WDN.	Dyrektor	Według potrzeb
Promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży.	Poszerzanie wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia i zbilansowanej diety.	Realizacja programu „Trzymaj formę”.	Pedagog szkolny	I-V 2017
Zapobieganie zachowaniom ryzykownym związanych z uzależnieniami.	Pogłębienie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych.	Szkolenia w ramach WDN.	Dyrektor	Według potrzeb
Podnoszenie umiejętności ucznia z zakresu bezpieczeństwa na wypadek zaistnienia kryzysowych sytuacji.	Utrwalanie prawidłowych zachowań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.	Przeprowadzenie próbnej ewakuacji (współpraca z JRG w Pionkach).	Dyrektor Wicedyrektor	X 2016

Instytucje wspomagające szkołę i rodzinę w realizacji programu:

1. Parafia św. Idziego w Suchej.
2. Ośrodek Zdrowia w Suskowoli.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
4. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne.
5. Policja.
6. Sąd Rodzinny.
7. Ochotnicze Hufce Pracy.
8. Państwowa Straż Pożarna.